

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016
מספר השאלון: 136,001206

תנ"ך

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וארבעים וחמש דקות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה חמישה פרקים.
פרק ראשון	—	ספר בראשית	—	(12×2)	—	24 נקודות
פרק שני	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(20×2)	—	40 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי החובה	—	(6×3)	—	18 נקודות
פרק רביעי	—	נושאי ההרחבה	—	(6×1)	—	6 נקודות
פרק חמישי	—	קטע שלא נלמד	—	(4×3)	—	<u>12 נקודות</u>
					—	סה"כ 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — ספר בראשית (24 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2.

בכל שאלה ענה על סעיף א — חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (5 נקודות).

(לכל שאלה — 12 נקודות)

1. קרא בראשית, ב' 4-17.

ד אֱלֹהִים תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בַּהֲפָרָאס בְּיוֹם עֲשׂוֹת הָאֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם: וְכָל־שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בָאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טָרָם יִצְמַח כִּי־לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה: וְאָדָם יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה: וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עֹפֶרֶת מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה: וַיֹּטֶעַ ה' אֱלֹהִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יִצְרָ: וַיִּצְמַח ה' אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נָחֵמֶד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאכֹל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הָגֵן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע: וְנָהָר יֵצֵא מִעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הָגֵן וּמִשָּׁם יִפְּרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים: שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ הַחוּלָה יב אֲשֶׁר־שָׁם הָהָב: וְזֶה־בְּאֶרֶץ הַהוּא טוֹב שָׁם הַבְּדִלָח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם: וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשְּׁנִי גִיחוֹן הוּא הַסּוֹבֵב אֶת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ: וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי תִּדְקָל הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אֲשׁוּר וְהַנָּהָר הָרְבִיעִי הוּא פָּרָת: וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וַיִּנְחֵהוּ בְּגֵן־עֵדֶן לַעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה: וַיִּצֹּ ה' אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם יז לֵאמֹר מִכָּל־עֵץ־הָגֵן אָכַל תֹּאכֹל: וּמִעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 5-7 ופסוקים 15-17 בקטע שלפניך וגם **בראשית**, א', 26-30.

יש הטוענים כי המעמד של האדם בפרק א' גבוה יותר ממעמדו בפרק ב'. בסס טענה זו על שתי ראיות מן הכתוב, והסבר כל אחת מן הראיות.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. יש המפרשים כי בעקבות האכילה מפרי עץ הדעת התעורר באדם ובחוה היצר המיני.

(1) הסבר כיצד הנאמר **בראשית**, ג', 7 עשוי לתמוך בפירוש זה. (2 נקודות)

(2) קרא גם **בראשית**, ד', 1.

הסבר כיצד שם העץ "עץ הדעת" והמסופר בפרק ד', 1 עשויים לבסס פירוש זה.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוק 7 בקטע שלפניך ואת הקטע מן המיתוס הבבלי "אנומה אליש"

(לוח שישי, שורות 29-34) שלפניך:

"קִנְגִּי, הוּא אֲשֶׁר חָרַחַר מְדוּן,

עוֹרֵר אֶת תְּאֻמַּת וִיאֲסוֹר מִלְחָמָה."

לְכָדוּהוּ וְהַחֲזִיקוּהוּ לִפְנֵי אָאָה,

שָׁתוּ עָלָיו אֲשֶׁם, בָּתְרוּ וְרִידֵי דְמוֹ-

בְּדְמוֹ בְּרָא (אָאָה) אָדָם,

נָתַן (עָלָיו) עֲמַל הָאֱלִים - וְאֵת הָאֱלִים שָׁלַח.

(1) על פי הקטע מ**בראשית**, ב' ועל פי הקטע מ"אנומה אליש" שלפניך, מהו החומר

שהאדם נברא ממנו? (2 נקודות)

(2) על סמך החומרים שהזכרת בתת-סעיף (1), באיזה מן הקטעים הדמיון בין האדם

לאל הבורא רב יותר, לדעתך? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

2. קרא בראשית כ"ב, 19-1.

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
ב אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִי: וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־
יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהֲבָתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אַרְץ הַמִּדְיָה
ג וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לַעֲלֹה עַל אֶחָד הֶהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ: וַיִּשְׁשֶׁם
אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמורוֹ וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ
וְאֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֵצִי עֲלֶיהָ וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
ד אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים: בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו
ה וַיֵּרָא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרֶחֶק: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו שְׂבוּ־לָכֶם
פֹּה עִם־הַחֲמור וְאֲנִי וְהַנֶּעֱר גִּלְכָּה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנִשְׁוֹבָה
ו אֵלֵיכֶם: וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֵצִי הָעֲלִיָּה וַיִּשֶׁם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ
וַיִּקַּח בִּידוֹ אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכָלֹת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו:
ז וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי בְנִי
ח וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיָּה הִשָּׂה לַעֲלֹה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם
ט אֱלֹהִים יִרְאֶה־לוֹ הִשָּׂה לַעֲלֹה בְנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: וַיָּבֹאוּ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־
י הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ
יֵלֶךְ־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים: וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יֵדוֹ וַיִּקַּח
יא אֶת־הַמַּאֲכָלֹת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אֵלָיו מֵלֶאֱחָ ה'־
יב מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם וַאֲבָרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִי: וַיֹּאמֶר אֶל־
תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנֶּעֱר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי־עֵתָה יֹדַעְתִּי
יג כִּי־יִרָא אֱלֹהִים אֹתָהּ וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי:
יד וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה־אֵיל אַחֵר נֶאֱחָז בִּסְבָךְ
טו בְּקֶרְנוֹ וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאֵיל וַיַּעֲלֵהוּ לַעֲלֹה תַּחַת
טז בְּנוֹ: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא ה'־: וַיִּרְאֶה אֲשֶׁר
טז יֹאמֶר הַיּוֹם בָּהֶר ה'־: יִרְאֶה: וַיִּקְרָא מֵלֶאֱחָ ה'־ אֶל־אַבְרָהָם
טז שְׁנֵית מִן־הַשָּׁמַיִם: וַיֹּאמֶר כִּי נִשְׁבַּעְתִּי נָא־ה'־ כִּי־עַן אֲשֶׁר
יז עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יְחִידְךָ: כִּי־
יח בְּרַךְ אַבְרָהָם וְהִרְבָּה אַרְבֵּה אֶת־זַרְעוֹ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וַיַּחֲזֹל
אֲשֶׁר עַל־שְׁפַת הַיָּם וַיִּרֶשׁ זֶרַעַךְ אֶת־שַׁעַר אֵיבָיו: וְהִתְפָּרְכוּ

יִשְׁׁ בִּזְרַעְךָ כָּל גִּזְיֵי הָאָרֶץ עֲקֹב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי: וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
אֶל-נַעֲרָיו וַיִּקְמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל-בְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם
בְּבְאֵר שֶׁבַע:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-3 בקטע שלפניך.

(1) ציין מה הן שלוש ההוראות של ה' לאברהם, על פי סדר הופעתן. הסבר מדוע הן

מובאות בסדר זה. (4 נקודות)

(2) בפסוק 3 יש רצף של פעולות המעידות על הדרך שבה מילא אברהם את צו ה'.

מה אפשר ללמוד על אברהם מן הדרך שבה מילא את צו ה'? (3 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. בקטע שלפניך מתוארת מערכת יחסים קרובה ואוהבת בין אב לבן.

בסס קביעה זו על שתי ראיות מן הכתוב, והסבר כל אחת מן הראיות.

ג. קרא פסוק 12 בקטע שלפניך וגם את דברי י' אבישור:

[בכנען] [...] ידועים מקרים שבעת סכנה הקריב האב [...] את בנו לאלוהיו כדי להרחיק את

הסכנה ולהביא ישועה אלוהית.

(יצחק אבישור, עולם התנ"ך, בראשית)

(1) הסבר מהי מטרת הקרבת הבנים בכנען בעת העתיקה, ומהי המטרה של עקדת יצחק.

(3 נקודות)

(2) קרא פסוקים 10-13 בקטע שלפניך.

ציין מהו ההבדל בין המעשה של אברהם ובין המעשה המתואר בקטע המצוטט

שלפניך. (2 נקודות)

פרק שני — היסטוריוגרפיה ונבואה (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 3-5.

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (8 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 6 נקודות).
(לכל שאלה — 20 נקודות)

3. קרא מלכים א, י"ט, 1-18.

ויגד אחאב

א

לְאִיזָבֵל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיהָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הָגָה אֶת־

ב

כָּל־הַנְּבִיאִים בַּחֲרֹב: וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מַלְאָךְ אֶל־אֱלֹהֵיהָ לֵאמֹר

כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֶפוּן כִּי־כַעַת מַחֵר אֲשִׁים אֶת־נַפְשִׁי

ג

כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם: וַיֵּרָא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בֹאֵר שֶׁבַע

ד

אֲשֶׁר לַיהוָה וַיִּנָּח אֶת־נַעֲדָו שָׁם: וְהוּא־הֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם

אֶחָד

וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֶתֶם אַחַת וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לֵמֹות וַיֹּאמֶר

ה

רַב עֵתָה הִ' קָח נַפְשִׁי כִּי לֹא־טוֹב אֲנִכִּי מֵאֲבֹתַי: וַיִּשְׁכַּב

וַיִּישָׁן תַּחַת רֶתֶם אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מַלְאָךְ נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם

ו

אֲכוֹל: וַיָּכֹת וְהִנֵּה מֵרָאשֵׁיתוֹ עֵגֶת רִצְפִים וַעֲפָתָה מִים וַיֹּאכֵל

וַיִּשָׁת וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב: וַיֵּשֶׁב מַלְאָךְ הִ' שְׁנֵית וַיַּעֲבֹבוֹ וַיֹּאמֶר

ח

קוּם אֲכַל כִּי רַב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ: וַיִּקָּם וַיֹּאכֵל וַיִּשְׁתָּה וַיֵּלֶךְ

בִּכְחוֹ הָאֲכִילָה הָהִיא אַרְבַּעַיִם יוֹם וָאַרְבַּעַיִם לַיִלָה עַד הָרִ

ט

הָאֱלֹהִים חֹרֵב: וַיָּבֹא־שָׁם אֶל־הַמַּעֲרָה וַיֵּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־

הִ' אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מִה־לֶּךָ פֹּה אֱלֹהֵיהָ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי

י

לַהִ'. אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־

מִזְבְּחֶיךָ הָרִסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֲרֹב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי

יא

וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וַעֲמַדְתָּ בְּהָרָ לִפְנֵי

הִ' וְהִנֵּה הִ' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחֹזֶק מִפְּרִקְ הָרִים וּמִשִּׁבְרֵי

סֻלְעִים לִפְנֵי הִ' לֹא בְרוּחַ הִ' וְאַחֵר הָרוּחַ רֵעַשׁ לֹא בְרֵעַשׁ

יב

הִ': וְאַחֵר הָרֵעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ הִ' וְאַחֵר הָאֵשׁ קוֹל

יג

דְּמָמָה דָּקָה: וַיְהִי כִּשְׁמַע אֱלֹהֵיהָ וַיִּלֹּט פָּנָיו בְּאַדְרָתוֹ

וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מִה־לֶּךָ

יד

פֹּה אֱלֹהֵיהָ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לַהִ'. אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת

כִּי־עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֶיךָ הָרִסוּ וְאֶת־

נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בַּחֲרֹב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי

טו

לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר הִ' אֵלָיו לֶךְ שׁוּב לְדָרְכְּךָ

מִדְּבַרָּה דְּמִשְׁק וּבָאת וּמִשְׁחַת אֶת־חֹזְאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אָרֶס:
 וְאֵת יְהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישָׁע
 בֶּן־שַׁפְטָל מֵאֵבֶל מְחֹלָה תִמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתִּיךָ: וְהָיָה הַנִּמְלֹט
 מִחֶרֶב חֹזְאֵל יָמִית יְהוּא וְהַנִּמְלֹט מִחֶרֶב יְהוּא יָמִית אֱלִישָׁע:
 וְהִשְׁאֲרֵתִי בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא־
 כָּרְעוּ לַבַּעַל וְכָל־הַפָּה אֲשֶׁר לֹא־נָשָׁק לוֹ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים 1-10 בקטע שלפניך.

(1) על פי פסוקים אלה, מהו הלך הרוח שאלהו שרוי בו? בסס את דבריך על הכתוב.

(2 נקודות)

(2) הסבר שתי סיבות להלך רוח זה. בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטע שלפניך מלאך ה' פונה אל אליהו פעמיים ואומר לו לאכול.

מהו הדבר שהוסיף המלאך בפנייתו השנייה לאליהו, ומהי הסיבה לתוספת זו?

(3 נקודות)

(2) המילה "רב" מוזכרת בדברי אליהו בפסוק 4 ובפנייה השנייה של מלאך ה' לאליהו

בפסוק 7.

הסבר את משמעות המילה "רב" על פי הקשרה בכל אחד מן הפסוקים.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוק 10 בקטע שלפניך.

(1) אליהו מאשים את העם בכמה מעשים חמורים. ציין שניים מהם. (2 נקודות)

(2) קרא פסוקים 15-18 בקטע שלפניך.

לדעתך, האם ה' מקבל את דברי ההאשמה של אליהו? הסבר, ובסס את דבריך על

הכתוב. (4 נקודות)

ד. ממחזור סיפורי אליהו נראה שאלהו היה נביא קיצוני ובלתי מתפשר.

(1) על פי פסוקים 11-12, בדברי ה' מובעת ביקורת על התנהגות זו של אליהו.

הסבר קביעה זו. (3 נקודות)

(2) על פי פסוקים 11-14 בקטע שלפניך, האם הבין אליהו את הביקורת הזאת של ה'?

ולמד ממנה? בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

מלכים ב, ט"ו, 22-1

בשנת

א

עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן

ב

אמציה מלך יהודה: בן-שש עשרה שנה היה במלכו

וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו

מירושלם: ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר-עשה אמציהו

אביו: רק הבמות לא-סרו עוד העם מזבחים ומקטרים

בבמות: וינגע ה' את-המלך והי מצדע עד-יום מתו

וישב בבית החפשיית ויותם בן-המלך על-הבית שפט את-

עם הארץ: ויתר דברי עזריהו וכל-אשר עשה הלא-הם

פתובים על-ספר דברי הימים למלכי יהודה: וישפב עזריה

עם-אבתיו ויקברו אתו עם-אבתיו בעיר דוד וימלך ויותם בנו

תחתיו: בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו

מלך יהודה מלך זכריהו בן-ירבעם על-ישראל בשמרון

ששה חדשים: ויעש הרע בעיני ה' כאשר עשו אבתיו לא

סר מחטאות ירבעם בן-נבט אשר החטיא את-ישראל:

ויקשד עליו שלם בן-יבש ויבהו קבל-עם וימיתוהו וימלך

תחתיו: ויתר דברי זכריה הנם פתובים על-ספר דברי הימים

למלכי ישראל: הוא דבר-ה' אשר דבר אל-יהוא

לאמור בני רביעים ישבו לך על-כסא ישראל והי-

בן: שלום בן-יבש מלך בשנת שלשים ותשע

שנה לעזיה מלך יהודה וימלך ירח-ימים בשמרון: ויעל

מנחם בן-גדי מתרצה ויבא שמרון ויך את-שלום בן-יבש

בשמרון וימיתוהו וימלך תחתיו: ויתר דברי שלום וקשרו

אשר קשר הנם פתובים על-ספר דברי הימים למלכי

ישראל: אז יבה-מנחם את-תפסת ואת-פל-אשר-בה

ואת-גבוליה מתרצה כי לא פתח ויך את פל-ההרותיה

בקע: בשנת שלשים ותשע שנה לעזריה מלך

יהודה מלך מנחם בן-גדי על-ישראל עשר שנים בשמרון:

ויעש הרע בעיני ה' לא-סר מעל חטאות ירבעם בן-נבט

יט אשר החטיא את ישראל כל ימיו: בא פול מלך אשור על-
הארץ ויתן מנחם לפול אלף כפר כסף להיות ידיו אתו
כ להחזיק הממלכה בידו: ויצא מנחם את הכסף על ישראל
על כל גבורי החיל לתת למלך אשור חמשים שקלים כסף
כא לאיש אחד וישב מלך אשור ולא עמד שם בארץ: ויתר
דברי מנחם וכל אשר עשה הלאהם בתובים על ספר
כב דברי הימים למלכי ישראל: וישב מנחם עם אבותיו וימלך
פקחיה בנו תחתיו:

מלכים ב, ט"ו, 27-29

כו בשנת
חמשים ושתים שנה לעזריה מלך יהודה מלך פקח בן-
כח רמליהו על ישראל בשמרון עשרים שנה: ויעש הרע בעיני
ה' לא סר מן חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את-
כט ישראל: בימי פקח מלך ישראל בא תגלת פלאסר מלך
אשור ויקח את עיון ואת אבל בית מעכה ואת ינוח ואת-
קדש ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי
ויגלם אשורה:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא)

ענה על סעיף א (חובה)

א. ירבעם בן נבט מוזכר בפסוק 9 ובפסוק 18, אף על פי שמלך כמאתיים שנה לפני שאירעו המאורעות המתוארים בפסוקים אלה. מהי התרומה של הזכרת ירבעם בפרק זה? הסבר.

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) בקטעים שלפניך יש סקירה של המלכים שמלכו בישראל וביהודה, ונאמר שבזמן שבישראל מלכו חמישה מלכים, ביהודה מלך מלך אחד, עזריה / עוזיהו.

מהו הרעיון שההיסטוריוגרף מבקש להביע באמצעות סקירה זו? (3 נקודות)

(2) קרא את דברי ב' עודד ומ' קוכמן שלפניך:

...כשנצטרע [חלה בצרעת] עוזיהו (= עזריהו), שימשו יותם בנו ואחריו גם אחז נכדו

שותפים במלוכה.

(ב' עודד, מ' קוכמן, עולם התנ"ך, מלכים ב)

הכתוב המקראי שלפניך אינו מזכיר במפורש שיותם ואחז היו שותפים במלוכה של עוזיהו.

כיצד אי-הזכרת מידע זה מחזקת את הרעיון שציננת בתת-סעיף (1)? הסבר.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 16, 19-20 שלפניך.

(1) בפסוק 16 מוזכרת העיר האשורית "תפסח". יש חוקרים המעדיפים לקרוא "תפוח"

(עיר בממלכת ישראל) במקום "תפסח".

הסבר מדוע הקריאה "תפוח" מציגה את מנחם באור שלילי מאוד.

(3 נקודות)

(2) מדוע האמור בפסוקים 19-20 יכול לשלול את הקריאה "תפסח"? (3 נקודות)

ד. קרא פסוקים 27-29 שלפניך.

(1) בימי פקח בן רמליהו התחיל השלב הראשון של חורבן ממלכת ישראל.

תאר שלב זה, ובסס את דברייך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) קרא גם מלכים ב, י"ז, 6.

מהי השנה (הלועזית) שבה התרחש האירוע המתואר בפסוק זה? (2 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 12.

5. קרא ישעיה, א', 9-1, 23-18.

ישעיה א', 9-1

א חֲזֹן יִשְׁעִיָּהוּ בֶן-אֲמוּץ אֲשֶׁר חָזָה עַל-יְהוּדָה וּירוּשָׁלַם בְּיָמֵי
 ב עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אָחִיו יִחְזָקִיָּהוּ מֶלֶכִי יְהוּדָה: שָׁמָעוּ שָׁמַיִם וְהָאָרֶץ
 ג אֶרֶץ כִּי הֵיאָה דְבַר בָּנִים גְּדֹלָתִי וְרוֹמְמָתִי וְהֵם פָּשְׁעוּ בִּי: יָדַע
 שׁוֹר קָנָהוּ וַחֲמֹר אָבוֹם בַּעֲלִיו יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עָמִי לֹא
 ד הִתְבּוֹנֵן: הוּיָגוּי חֲטָא עִם כָּבֵד עֹן זָרַע מִרְעִים בָּנִים מִשְׁחִיתִים
 ה עֲזָבוּ אֶת-הֵיאָה נֶאֱצוּ אֶת-קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל נָזְרוּ אַחֲזֹר: עַל מָה
 ו תָּבוּ עוֹד תּוֹסִיפוּ סָרָה כָּל-רָאשׁ לַחֲלִי וְכָל-לֵבָב דְּוִי: מִכָּף-דָּגֹל
 וְעַד-רָאשׁ אֵין-בּוֹ מָתֵם פָּצַע וַחֲבוּדָה וּמִכָּה טְרִיָּה לֹא-זָרוּ
 ז וְלֹא חִבְּשׁוּ וְלֹא רִכְכָּה בְּשִׁמֹן: אֲרָצְכֶם שִׁמְמָה עֲרִיכֶם שְׂרָפֹת
 ח זָרִים: וְנוֹתְרָה בַת-צִיּוֹן כְּסֶכֶה בְּכָרֶם כְּמִלּוּנָה בְּמִקְשָׁה כְּעִיר
 ט נְצוּרָה: לֹוִלִי הֵיאָה עֲבָאוֹת הוֹתִיר לָנוּ שְׂרִיד כְּמַעַט כְּסֹדֶם
 הֵינּוּ לַעֲמֹדָה דְּמִינוּ:

ישעיה א', 23-18

יח לְכוּ-נָא וְנוֹכַחַה יֹאמֶר הֵיאָה אִם-יְהִי
 חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשִׁלְג יִלְבִּינוּ אִם-יֹאדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצִמְרֵי יְהִיוּ:
 יט אִם-תֵּאָבֹו וְשִׁמְעַתֶּם טוֹב הָאָרֶץ תֹּאכֲלוּ: וְאִם-תִּמְאֲנוּ
 כא וּמְרִיתֶם חֲרֵב תֹּאכֲלוּ כִּי פִי הֵיאָה דְבַר: אִיכָּה
 הִיתָה לִזְנוֹנָה קְרִיָּה נֹאמְנָה מִלֵּאֲתִי מִשְׁפָּט צַדִּיק יִלֵּן בָּהּ וְעַתָּה
 כב מִרְצָחִים: כְּסֹפֶךְ הִיָּה לְסִיגִים סִבְאָךְ מִהוֹל בָּמִים: שְׂרִיךְ
 סוּדְרִים וַחֲבָרִי גִנְבִים כָּלֹו אֶהֱב שְׂחָד וְרֹדֶף שְׁלֹמְנִים יִתּוֹם לֹא
 יִשְׁפֹּטוּ וְרִיב אֶלְמָנָה לֹא-יָבֹוא אֵלֵיהֶם:

ענה על סעיף א (חובה).

א. בפסוקים 1-9 שלפניך נרמז על אירוע הרסני שהתרחש ביהודה בימי חזקיהו.

(1) מהו האירוע, ובאיזו שנה (לועזית) התרחש אירוע זה? (4 נקודות).

(2) על פי פסוקים 7-8, מה היו התוצאות של האירוע שהזכרת בתת-סעיף (1)?

(4 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. בפסוקים 2-3 שלפניך אלוהים טוען טענה קשה נגד העם.

(1) על פי פסוק 2, מהי טענה זו? (3 נקודות)

(2) ציין את אחד מן הדימויים המוזכרים בפסוק 3, והסבר כיצד הוא מדגיש את הטענה

שבפסוק 2.

(3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 18-20 שלפניך.

(1) ה' מבטיח לעם שינוי. מהו שינוי זה? (3 נקודות)

(2) מהי הפעולה של העם שתאפשר את השינוי שציינת בתת-סעיף (1), ומהי הפעולה

שתמנע אותו? (3 נקודות)

ד. קרא פסוקים 21-23 שלפניך.

(1) בפסוקים אלה הנביא מבקר את המצב החברתי השורר ביהודה.

הבא מן הכתוב שתי דוגמאות למצב חברתי זה, והסבר אותן. (3 נקודות)

(2) קרא גם מלכים ב, י"ח, 5-6.

האם הביקורת של הנביא עולה בקנה אחד עם המסופר על תקופתו במלכים ב, י"ח,

5-6? נמק. (3 נקודות)

פרק שלישי — נושאי החובה (18 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 6-9 (לכל שאלה — 6 נקודות).

חוק

6. קרא דברים ו', 10-14.

וְהָיָה כִּי־יֵבִיאֲכֶם ה' אֱלֹהֵיכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁפַּע לְאַבְרָהָם לֵיחָק וְלִיעָקֹב לָתֵת לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבָת אֲשֶׁר לֹא־בָנִיתָ: וּבָתִּים מְלֵאִים כָּל־טוֹב אֲשֶׁר לֹא־מְלָאָתָּ וּבָרֹת חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נִטְעַתָּ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ: הַשְׁמַר לָךְ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־ה' אֲשֶׁר הוֹצִיאָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: אֶת־ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבְשִׁמּוֹת שְׂבָע: לֹא תִלְכֹּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיכֶם:

א. מה הן שתי האזהרות שבפסוקים אלה? (2 נקודות)

ב. הבא מן הקטע נימוק לכל אחת מן האזהרות, והסבר אותו. (4 נקודות)

חכמה

7. קרא איוב א', 6-12.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתִּיצֵב עַל־ה'. וַיָּבֹא גַם־הַשָּׁטָן בְּתוֹכָם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן מֵאֵין תָּבֹא וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־ה'. וַיֹּאמֶר מִשּׁוֹט בָּאָרֶץ וּמִהֶתְהַלֵּךְ בָּהּ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן הֲשִׁמָּת לְבָךְ עַל־עַבְדִּי אִיּוֹב כִּי אֵין כָּמֹהוּ בָּאָרֶץ אִישׁ תָּם וְיָשָׁר יֵרָא אֱלֹהִים וְסָר מִרָע: וַיַּעַן הַשָּׁטָן אֶת־ה'. וַיֹּאמֶר הַחֲנָם יֵרָא אִיּוֹב אֱלֹהִים: הֲלֹא־אֲתָּ שָׁכַת בַּעֲדוֹ וּבַעֲד־בֵּיתוֹ וּבַעֲד כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֶׂה יָדָיו בְּרִכָּת וּמִקְנֵהוּ פָּרִץ בָּאָרֶץ: וְאוֹלָם שָׁלַח נָא יָדְךָ וְגַע בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ אִם־לֹא עַל־פְּנֶיךָ יִבְרָכְךָ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל־הַשָּׁטָן הִנֵּה כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיָדְךָ רַק אֵלָיו אֶל־תִּשְׁלַח יָדְךָ וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן מֵעַם פְּנֵי ה':

א. הסבר את הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב. בסס את דבריך על הכתוב.

(3 נקודות)

ב. מה השטן מציע לעשות כדי להוכיח את טענתו? (3 נקודות)

נביאי אמת ושקר

8. קרא דברים י"ח, 18-22.

יח נְבִיאֵי אֱקִים לָהֶם מִקְרָב אֲחִיהֶם כְּמוֹךְ וְנִתְּתִי דְבָרִי
 יט בְּפִיו וְדִבֶּר אֱלֹהִים אֶת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶנוּ: וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר
 לא־יִשְׁמַע אֶל-דִּבְרֵי אֲשֶׁר יִדְבֹּר בְּשֵׁמִי אֲנֹכִי אֲדַרֵּשׁ מֵעַמּוֹ:
 כ אֲךְ הַנְּבִיא אֲשֶׁר יִזְדֹּךְ לְדַבֵּר דְּבָר בְּשֵׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִיו
 לדִּבֹּר וְאֲשֶׁר יִדְבֹּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמַת הַנְּבִיא הַהוּא:
 כא וְכִי תֹאמַר בְּלִבְּכֶם אֵיכָה נִדְּעַ אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דִבְּרוּ
 כב ה': אֲשֶׁר יִדְבֹּר הַנְּבִיא בְּשֵׁם ה': וְלֹא-יְהִיָּה הַדְּבָר וְלֹא
 יבֹא הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דִבְּרוּ ה': בְּזֶדוֹן דִּבְּרוּ הַנְּבִיא לֹא
 תִּגּוֹר מִפָּנָיו:

א. על פי פסוקים 18-20, מהו ההבדל בין נביא אמת לנביא שקר? בסס את דבריך על הכתוב.

(2 נקודות)

ב. (1) על פי פסוקים 21-22, מהו הקריטריון שעל פיו אפשר לדעת אם נבואה היא

נבואת שקר? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(2) מהו החיסרון של קריטריון זה? (2 נקודות)

תגובות לחורבן ושיבת ציון

9. קרא ישעיה מ', 3-5.

ג קוֹל קוֹרֵא בְּמִדְבָּר פָּנָיו דֶּרֶךְ ה':
 ד יִשְׁרֹוּ בַּעֲרֵבָה מְסֻלָּה לֵאלֹהֵינוּ: כָּל-גֵּיא יִנְשָׂא וְכָל-הָר וְגִבְעָה
 ה יִשְׁפְּלוּ וְהִיא הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר וְהָרָכְסִים לְבִקְעָה: וְגִלְגָּל כְּבוֹד
 ה' וְדָאוּ כָל-בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דִּבֶּר:

הנביא מתאר שינוי שיחול בטבע.

א. מהו שינוי זה? (3 נקודות)

ב. קרא גם ישעיה, מ"ח, 20: "צאו מבבל בָּרְחוּ מִכַּשְׂדִּים."

על פי פסוק זה, מהי המטרה של הנביא בתיאור השינוי שיחול בטבע? (3 נקודות)

פרק רביעי — נושאי ההרחבה (6 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 10-13 (6 נקודות).

חוק

10. קרא דברים י"ז, 8-13.

ח כִּי יִפְּלֹא מִמֶּךָ דְבַר לַמִּשְׁפָּט בֵּין-דָּם וּלְדָם בֵּין-דִּין לְדִין וּבֵין
נָגַע לְנָגַע דְּבַר רִיבָת בִּשְׁעָרֶיךָ וְקָמַתָּ וְעָלִיתָ אֶל-הַמָּקוֹם
ט אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וּבָאתָ אֶל-הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל-
הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְדִרְשָׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר
י הַמִּשְׁפָּט: וְעָשִׂיתָ עֲלֵפִי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן-הַמָּקוֹם
הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר ה' וְשִׁמַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יִזְרֹךְ:
יא עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִזְרֹךְ וְעַל-הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ לְךָ
תַּעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן-הַדָּבָר אֲשֶׁר-יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל:
יב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְּזִדּוֹן לְבַלְתִּי שָׁמַע אֶל-הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
לְשֵׁרֵת שֵׁם אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל-הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא
יג וּבִעֲרֵת הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: וְכָל-הָעָם יִשְׁמְעוּ וִירָאוּ וְלֹא יִזְדּוֹן
עוֹד:

א. הבא מן הכתוב שתי ראיות לסמכותו הבלתי מעורערת של בית הדין היושב במקום שבו

יבחר ה' (3 נקודות)

ב. לדעתך, האם סמכות זו תורמת לחברה או מסכנת אותה? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

חכמה

11. קרא איוב, ל"ח, 1-4.

א וַיַּעַן ה' אֶת-אִיּוֹב
ב מִנְהַסְעָרָה וַיֹּאמֶר: מִי זֶה מַחְשִׁיךְ עֵצָה בְּמַלְּאֵן בְּלִידְעָת: אֲדָר-
ד נָא כְּגֹבֶר חֲלָצִיךָ וְאֶשְׁאֲלֶךָ וְהוֹדִיעַנִי: אֵיפָה הָיִיתָ בַּיָּסָדִי-
אֶרֶץ הַגֹּדֶר אֲסִידְעָת בִּינָה:

- א. הסבר את המסר שה' מפנה אל איוב בקטע זה באמצעות השאלות הרטוריות. (3 נקודות)
ב. האם המסר של השאלות הרטוריות הוא אכן מענה לאיוב? נמק את תשובתך. (3 נקודות)

נביאי אמת ושקר

12. קרא מלכים א, כ"ב, 13-18.

יג וְהַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר-הָלַךְ לִקְרֹא מִיכִיָּהוּ דָּבָר אֱלֹהִים לֵאמֹר הִנֵּה-נָא דְבָרִי
הַנְּבִיאִים פֶּה-אֶחָד טוֹב אֶל-הַמֶּלֶךְ יְהִי-נָא דְבַרְיֶךָ כְּדָבָר אֶחָד
יד מֵהֶם וּדְבַרְתָּ טוֹב: וַיֹּאמֶר מִיכִיָּהוּ חִי-הֵ' כִּי אֶת-אֲשֶׁר יֹאמֶר
טו הֵ' אֵלַי אֶתוֹ אֲדַבֵּר: וַיָּבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו
מִיכִיָּהוּ הַנֶּלֶךְ אֶל-דָּמָת גִּלְעָד לְמַלְחָמָה אֲסִי-נִחַדֵּל וַיֹּאמֶר
טז אֵלָיו עֲלֵה וְהַצֵּלָח וְנָתַן הֵ' בְיַד הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַמֶּלֶךְ
עַד-כִּמָּה פְעָמִים אֲנִי מִשְׁבִּיעְךָ אֲשֶׁר לֹא-תְדַבֵּר אֵלַי דָּק-
יז אֶמֶת בְּשֵׁם הֵ': וַיֹּאמֶר רֵאִיתִי אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל נִפְעִים אֶל-
הַהָרִים בְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין-לָהֶם רֹעֶה וַיֹּאמֶר הֵ' לֹא-אֲדַנִּים
יח לָאֵלֹהִים יָשׁוּבוּ אִישׁ-לְבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-
יְהוֹשָׁפָט הֲלֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא-יִתְּנָבֵא עָלַי טוֹב כִּי אֲסִדְעָ:

בפסוקים 15-18 בקטע שלפניך יש ביקורת מרומזת על יחסו של מלך ישראל לדברי נבואה.
הסבר את הביקורת, ובסס אותה על הכתוב.

/המשך בעמוד 18/

תגובות לחורבן ושיבת ציון

13. קרא יחזקאל, ל"ז, 1-14.

א הִי־תָה עַל־יַד־ה' וַיֹּצִיאֵנִי בְרוּחַ ה' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה
 ב וְהָיָה מִלֵּאֵה עֲצָמוֹת: וְהַעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְהָנָה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהָנָה יְבִשּׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן־אָדָם הִתְחַיֵּינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר אֲדֹנָי ה' אֵתָּה
 ה יָדַעְתָּ: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְבִשּׁוֹת שִׁמְעוּ דְּבַר־ה': כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה'
 ו לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא בָכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ז עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהָעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרְמָתִי עֲלֵיכֶם עוֹד וְנָתַתִּי
 ח בָּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי ה': וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 ט וַיְהִי־קוֹל כִּהִנָּבְאִי וְהָנָה־דָּעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֵצֶם אֶל־
 י עֲצָמוֹ: וְרָאִיתִי וְהָנָה־עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵה וּיקָרֶם עֲלֵיהֶם
 יא עוֹד מִלְּמַעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ
 יב הִנָּבֵא בֶּן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ כֹּה־אָמַר וְאֲדֹנָי ה' אֲדֹנָי
 יג מְאֹרֶבַע רוּחוֹת בָּאֵי הָרוּחַ וּפְתִי בְּהַרְוָגִים הָאֵלֶּה וַיַּחֲיוּ:
 יד וְהִנָּבֵאתִי כַּאֲשֶׁר צִוֵּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיַּחֲיוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל־
 טו רַגְלֵיהֶם חֵל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת
 טז הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 טז וְאִבְדָּה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־
 טז אָמַר אֲדֹנָי ה' הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קְבְּרוֹתֵיכֶם וְהָעֲלִיתִי
 טז אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל־אֲדָמַת יִשְׂרָאֵל:
 טז וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי ה' בִּפְתֹּחַי אֶת־קְבְּרוֹתֵיכֶם וּבְהִעְלוֹתִי אֶתְכֶם
 טז מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בָכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנָּחֵתִי אֶתְכֶם
 טז עַל־אֲדָמַתְכֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נֹאֵם־
 טז ה':

בחזון העצמות היבשות שלפניך הנביא יחזקאל מעודד את העם במצוקתו.

הסבר את המצוקה של העם ואת דברי העידוד של הנביא.

בסס את דבריך על הכתוב.

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 20.

פרק חמישי — קטע שלא נלמד (12 נקודות)

ענה על שאלה 14 חובה ועל שתיים מן השאלות 15-17 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא יהושע, ט' 1-18.

וַיְהִי כִשְׁמֹעַ

א

כָּל-הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן בְּהָר וּבְשִׁפְלָה וּבְכָל-חֹף הַיָּם

הַגָּדוֹל אֶל-מֹל הַלְּבָנוֹן הַחֲתִי וְהָאֲמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי

וְהַיְבוֹסִי: וַיִּתְּקִבְצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם-יְהוֹשֻׁעַ וְעִם-יִשְׂרָאֵל כֹּה

אָחָד: וַיֵּשְׁבִי גִבְעֹון שָׁמָּעוּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה

יְהוֹשֻׁעַ לִירֵיחוֹ וְלָעִי: וַיַּעֲשׂוּ גַם-הֵמָּה בְּעֶרְמָה וַיִּלְכּוּ וַיַּצִּיחוּ

וַיִּקְחוּ שָׂקִים בָּלִים לַחֲמוּרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים וּמִבְקָעִים

וּמִצְדָּרִים: וְנִעְלֹת בָּלוֹת וּמִטְלָאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלֵמוֹת בָּלוֹת

עֲלֵיהֶם וְכָל לֶחֶם צִידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקְדָּים: וַיִּלְכּוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ

אֶל-הַמַּחֲנֶה הַגָּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֲרָץ

רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כְּרַתוּ-לָנוּ בְרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ-יִשְׂרָאֵל

אֶל-הַחִוִּי אוֹלִי בְּקֶרְבִי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאַיִךְ אֲכֹרוֹת-לָךְ בְּרִית:

וַיֹּאמְרוּ אֶל-יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנַחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי

אַתֶּם וּמֵאֵין תְּבֹאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֲרָץ רְחוֹקָה מֵאֵל בָּאוּ

עֲבָדֶיךָ לָשֵׁם הָיָה אֱלֹהֶיךָ כִּי-שָׁמַעְנוּ שָׁמָּעוּ וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר

עָשָׂה בְּמִצְרַיִם: וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה לְשָׁנִי מִלְכֵי הָאֲמֹרִי

אֲשֶׁר בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֲשִׁבּוֹן וְלָעֹג מֶלֶךְ-הַחִיטָּיִם

אֲשֶׁר בְּעֶשְׂתָּרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו זָקִינוּ וְכָל-יֹשְׁבֵי אֲרָצֵנוּ

לֵאמֹר קָחוּ בְיָדְכֶם צִידָה לַדֶּרֶךְ וּלְכּוּ לִקְרֹאתֶם וְאִמְרַתֶּם

אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כְּרַתוּ-לָנוּ בְרִית: זֶה לַחֲמֹנִי

חֶם הַצִּיּוֹנוֹת אֲתוֹ מִבְּתֵינֵנוּ בְּיוֹם צִאֲתֵנוּ לִלְכֹת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה

הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדָּים: וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנוּ

חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֵמוֹתֵינוּ וְנִעְלִינוּ בְּלוֹ מְרֹב

הַדֶּרֶךְ מֵאֵד: וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידָם וְאֶת-כָּל הָיָה לֹא שָׁאֲלוּ:

וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיְכַרֵּת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוּתָם וַיֵּשְׁבְּעוּ

לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה: וְהָיָה מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרָי אֲשֶׁר-

וַיֹּאמֶר
אֲכָרַת

כִּרְתּוֹ לַהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קָרְבִּים הֵם אֵלָיו וּבִקְרָבוֹ הֵם
י' יֹשְׁבִים: וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
יח וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבְאֲרוֹת וּקְרִית יַעֲרִים: וְלֹא הָיוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־נִשְׁבְּעוּ לַהֶם נָשִׂאִי הָעֵדָה בַּה' אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל וּלְנוֹ כָּל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂאִים:

ענה על שאלה 14 (חובה)

14. מהו ההבדל בין ההתנהגות של הגבעונים כלפי בני ישראל ובין ההתנהגות של שאר עמי כנען כלפי בני ישראל? בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על שתיים מן השאלות 15-17.

15. הגבעונים הצטיידו בציד מיוחד כדי לבצע את מזימתם. כתוב פריט אחד שהצטיידו בו, ותאר כיצד עזר להם פריט זה במזימתם.

16. קרא פסוק 7 שלפניך וגם דברים, כ', 16-18.

הסבר מדוע תחילה היססו אנשי ישראל לכרות ברית עם הגבעונים. בסס את דבריך על הנאמר בדברים, כ', 16-18.

17. קרא פסוקים 14-15 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה יש ביקורת מפורשת על הברית שנכרתה עם הגבעונים. הסבר את הביקורת.

בהצלחה!